**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2023/593
**KARAR NO :** 2024/48
**KARAR TR :** 05/02/2024

**ÖZET**: Davacının Ceza ve İnfaz Kurumunda geçirdiği infaz sürecinde, hatalı müddetname tanzimi sebebiyle geç tahliye olduğu iddiasıyla uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı** : S.S
**Vekili** : Av. İ. A
**Adli Yargıda**
**Davalı** : Maliye Hazinesi
**Vekili** : Av. D. M
**İdari Yargıda**
**Davalı** : Adalet Bakanlığı

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1.Davacı vekili, Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesinin E.2006/317, K.2009/88 sayılı kesinleşmiş kararı ile, 16 yıl, 8 ay hapis cezası ile cezalandırılan müvekkili hakkında hatalı müddetname düzenlenmesi nedeniyle 20/01/2014 tarihinde tahliye olması gerekirken, 31/08/2016 tarihinde tahliye edildiğini ve yaklaşık 2 yıl 8 ay haksız ve hukuki dayanaktan yoksun olarak özgürlüğünden mahrum kaldığını ileri sürerek, fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile 480.000 TL maddi ve 1.440.000 TL manevi olmak üzere toplam 1.920.000 TL tazminatın 20/01/2014 tarihinden itibaren işleyecek devlet alacaklarına uygulanan en yüksek faiz ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. Adli Yargıda**

2. **Malatya 1. Ağır Ceza Mahkemesi 13/12/2016 tarih ve E.2016/291, K.2016/403 sayılı kararı**ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

*"... Davacı vekilinin 26/10/2016 havale tarihli maddi ve manevi tazminat istemine ilişkin dilekçesinde ileri sürülen 20/01/2014 tarihinde müvekkilinin bulunduğu cezaevinden tahliye edilmesi gerekirken 31/08/2016 tarihinde tahliye edildiğine ilişkin hak ihlali iddiasının evvel emir de 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve Uygulama Tüzüğü kapsamında infaz hukukuna ilişkin olduğu, infaz sürecinin, soruşturma veya kovuşturma süreçlerinden tamamen farklı olarak 5271 sayılı CMK'nın 141 ve devamı maddelerinde düzenlenmeyen cezanın infaz süreci ile ilgili olan idari işlem mahiyetinde bir süreci oluşturduğu, bu nedenle cezanın infazı sürecine ilişkin olarak da davacı vekilinin talep dilekçesinde ileri sürdüğü infaz hukukuna ilişkin iddianın da davacı S.S'e ait mahkumiyetine esas Diyarbakır (Kapatılan) 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 2006/317 Esas - 2009/88 Karar sayılı dosyası ile ilam dosyası tetkik edildiğinde; davacı S.S'in "yasa dışı Hizbullah terör örgütünün silahlı militanı olup silahlı eylemler yapmak" suçundan yargılandığı ve suç tarihi itibariyle lehe hüküm içeren mülga 765 sayılı TCK'nın 146/1 ve 59/1 maddesi gereğince netice itibariyle 16 yıl 8 ay hapis cezasına ilişkin kesinleşen ilamı nedeniyle 09/06/2011 tarihinde cezaevine konulduğu, bihakkın tahliye tarihinin 14/01/2024 olduğu, koşullu salıverilme tarihinin 647 Sayılı Kanuna göre 18/09/2015, 647 Sayılı Kanun ek 2. maddesine göre ise 20/01/2014 olarak hesaplandığı, Siverek Ağır Ceza Mahkemesinin 2016/457 D.İş sayılı 31/08/2016 tarihli kararı ile20/01/2014 tarihinden geçerli olmak üzere hükümlünün koşullu salıverilmesine karar verildiği ilgiliye ait kovuşturma ve ilamat dosyaları kapsamından da anlaşıldığına göre davacı vekilinin*

*cezanın infaz sürecine ilişkin iddiasının idari mercilerce yerine getirilen işlemin infaz hukukuna ilişkin olduğu, Yargıtay 12.Ceza Dairesinin 30.06.2014 tarih 2121-16123 Esas-Karar sayılı emsal kararında bu durumda idari yargı mercilerinin görevli olacağına yer verildiği, Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşik içtihatlarına göre de infaz hukukuna ilişkin hak ihlali iddiaları ile açılan tazminat davalarının adli yargı mercilerince değil idari yargı mercilerince görüleceğine yönelik emsal kararları nazara alınarak 5271 sayılı CMK'nın 3, 4, 5/2.maddeleri, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Dereceleri Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 11, 12 ve 13. maddeleri ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 9/1-2 maddeleri gereğince mahkememizin görevsizliğine, "Koruma Tedbirleri Nedeniyle Maddi ve Manevi Tazminat"a ilişkin dava dosyasının karar kesinleştiğinde davacının talebi halinde görevli ve yetkili Malatya İdari Mahkemesine gönderilmesine dair aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.*

*HÜKÜM: Nedenleri yukarıda açıklandığı üzere;*

*1-Davacı S.S'in mahkememize açtığı "Koruma Tedbirleri Nedeniyle Maddi ve Manevi Tazminat" davasının, 5271 sayılı CMK'nın 3, 4, 5/2, 5235 Sayılı Kanun'un 11, 12, 13 maddeleri ile 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 9/1-2.maddeleri gereğince MAHKEMEMİZİN GÖREVSİZLİĞİNE,*

*2-Davacının yukarıda belirtilen kanun maddeleri uyarınca "Koruma Tedbirleri Nedeniyle Maddi ve Manevi Tazminat "dosyanın karar kesinleştiğinde talebi halinde görevli ve yetkili MALATYA İDARE MAHKEMESİNE GÖNDERİLMESİNE,..."*

3. Davacı vekili, aynı hukuki sebeplerle fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile 30.000 TL maddi ve 100.000 TL manevi olmak üzere toplam 130.000 TL tazminatın davalıdan tahsili istemiyle bu kezidari yargı yerinde dava açmıştır.

**B. İdari Yargıda**

4. **Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesi 26/07/2017 tarih ve E.2017/916, K. 2017/781 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir. Kararın istinaf edilmesi üzerine Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesinin 15/12/2017 tarih veE.2017/2646, K.2017/1920 sayılı kararı ile, istinaf talebinin reddine karar verilmiş, temyiz edilmesi üzerine Danıştay 10. Dairesince 13/10/2022 tarih ve E.2018/1972, K.2022/4461 sayı ile istinaf kararı onanmış ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir. Görevsizlikkararının ilgili kısmı şöyledir:

*"...Davacı tarafından tazminat ödenmesine hükmedilmesi istenilmektedir. Bu tazminat talebinin ise, müddetnâme hatası nedeniyle fazladan cezaevinde kalmasına dayandırıldığı anlaşılmaktadır.*

*Yargılama işi ise, yasama - yürütme/idare - yargı erklerinden, yargı erkinin işlemlerine karşılık gelmektedir.*

*5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un amacı, Kanun'un 1 inci maddesinde, "ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin usul ve esasları düzenlemek" olarak belirtilmiştir.*

*Kişi hakkında verilmiş olan bir mahkumiyet ilamının infaz edilebilmesi için temel şart ise Kanun'un 4 üncü maddesinde, "bu mahkumiyet ilamının kesinleşmiş olması" olarak açıklanmıştır.*

*Kesinleşen mahkumiyet ilamına ilişkin olarak, infazın dayanakları ve infaz işlemini kimin takip edeceği ise Kanun'un 5 inci maddesinde düzenlenmiştir. 5275 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinde, "Mahkeme, kesinleşen ve yerine getirilmesini onayladığı cezaya ilişkin hükmü Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Bu hükme göre cezanın infazı Cumhuriyet savcısı tarafından izlenir ve denetlenir." hükmü yer almıştır.*

*Böylece, Mahkemece kesinleştirmesi yapılarak yerine getirilmesi onaylanan mahkumiyet ilamının ilgili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesinden sonra, ilamın infazının Cumhuriyet başsavcılığı tarafından yerine getirileceği belirtilmiştir.*

*Adlî yargı merciî olan ceza mahkemesi tarafından verilen mahkumiyet ilamının kesinleşmesinden sonra, cezanın infazı aşamasına geçilmekte olup, Cumhuriyet savcısı tarafından tanzim edilen süre belgesi ceza infaz kurumuna alınacak olan hükümlüye verilmektedir.*

*Bu belge, kesinleşen mahkumiyet ilamının infazına ilişkin bir takım bilgileri içermekte ve adlî yargı mercii (mahkeme) tarafından icra edilen işlemler silsilesinin bir parçası olduğundan, bu yargı merciince icra edilen ve birbirinin sonucunu doğuran işlemlerin idarî bir işlem olarak değerlendirilmesi, bu işlemlerin sonuçlarının farklı bir yargı kolu tarafından denetlenmesi sonucunu doğuracak, bu da bir yargı koluna ait işleminin başka bir yargı kolu tarafından denetimi anlamına gelecektir.*

*Dolayısıyla adlî mahkeme tarafından tesis edilen ve öncesinden gelen adlî süreçten kaynaklanan süre belgesi tanzimine ilişkin işlemin "adlî-idarî" bir işlem olduğu sonucuna varılmaktadır.*

*Bu itibarla; Mahkeme kararlarının infazı işi, teknik açıdan idarî iş kapsamında kalmaktadır. Ancak yargı erkine dair idarî işler, "adlî-idarî işler" ve "idarî-idarî işler" olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır ki; mahkûmiyetin infazına dair işler, "adlî-idarî iş" kapsamında kalmaktadır .*

*Bu durumda; ceza mahkemesi kararının infazına dair müddetnâmeden kaynaklı uyuşmazlığın adlî yargı mahkemelerinde görülmesi gerekmektedir.*

*Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin (Hukuk Bölümü'nün) 26.01.2015 tarih ve E: 2015/9, K: 2015/17 sayılı kararı da bu yöndedir..."*

**III. İLGİLİ HUKUK**

5. 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

*"Bu Kanunun amacı, infaz hâkimliklerinin kuruluş, görev, çalışma esas ve usullerini düzenlemektir.*

*Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara yönelik şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak, işleri yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hâkimliklerine ilişkin hükümleri kapsar."*

6. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz Hâkimliklerinin Görevleri"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

*" İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır:*

*...*

*2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.*

*..."*

7. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

*"Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararların kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle bu karar, işlem veya faaliyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren onbeş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabilir.*

*Şikâyet, dilekçe ile doğrudan doğruya infaz hâkimliğine yapılabileceği gibi; Cumhuriyet başsavcılığı veya ceza infaz kurumu ve tutukevi müdürlüğü aracılığıyla da yapılabilir. İnfaz hâkimliği dışında yapılan başvurular hemen ve en geç üç gün içinde infaz hâkimliğine gönderilir. Sözlü yapılan şikâyet, tutanağa bağlanır ve bir sureti başvurana verilir.*

*Şikâyet yoluna, kendisi ile ilgili olmak kaydıyla hükümlü veya tutuklu ya da eşi, anası, babası, ayırt etme gücüne sahip çocuğu veya kardeşi, müdafii, kanunî temsilcisi veya ceza infaz kurumu ve tutukevi izleme kurulu başvurabilir.*

*Şikâyet yoluna başvurulması, verilen kararın, yapılan işlem veya faaliyetin yerine getirilmesini durdurmaz. Ancak, infaz hâkimi giderilmesi güç veya imkansız sonuçların doğması ve karar, işlem veya faaliyetin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda karar, işlem veya faaliyetin ertelenmesine veya durdurulmasına karar verebilir."*

8. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz Hâkimliğince Şikâyet Üzerine Verilen Kararlar"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

*"Şikâyet başvurusu, 5 inci maddede yazılı sürenin geçmesinden sonra veya infaz hâkimliğinin görev ve yetki alanı dışında kalan bir karar, işlem veya faaliyete karşı ya da başvuru hakkı olmayan kimselerce yapılmışsa infaz hâkimi, başvuru dilekçesini esasa girmeden reddeder; şikâyet başvurusu başka bir yargı merciinin görevi içerisinde ise o mercie gönderir.*

*Şikâyet başvurusu üzerine infaz hâkimi, duruşma yapmaksızın dosya üzerinden bir hafta içinde karar verir; ancak, gerek gördüğünde karar vermeden önce şikâyet konusu işlem veya faaliyet hakkında re'sen araştırma yapabilir ve ilgililerden bilgi ve belge isteyebilir; ayrıca ceza infaz kurumu ve tutukevi ile ilgili Cumhuriyet savcısının da yazılı görüşünü alır. Disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet üzerine infaz hâkimi, hükümlü veya tutuklunun savunmasını aldıktan ve talep edilen diğer delilleri toplayıp değerlendirdikten sonra kararını verir. Hükümlü veya tutuklu, savunmasını, hazır bulunmak ve vekaletnamesini ibraz etmek koşuluyla avukatıyla birlikte veya avukatı aracılığıyla yapabilir. İnfaz hâkimi gerekli görmesi durumunda hükümlü veya tutuklunun savunmasını ceza infaz kurumunda da alabilir.*

*İnfaz hâkimi, inceleme sonunda şikâyeti yerinde görmezse reddine; yerinde görürse, verilen kararın veya yapılan işlemin iptaline ya da faaliyetin durdurulmasına veya ertelenmesine karar verir.*

*İnfaz hâkimi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre inceleme ve işlemlerini yürütür ve kararını verir.*

*İnfaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren yedi gün içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Kanunlarda infaz hâkiminin onayına tabi olduğu belirtilen hususlarda da bu hüküm uygulanır.*

*İtiraz, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine yapılır. İnfaz hâkimi aynı zamanda bu mahkemenin üyesi olduğu takdirde itirazla ilgili karara katılamaz."*

9. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *"Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılacak işlemler"* başlıklı 20. maddesi şöyledir:

> *"(1) Hapis cezasını içeren kesinleşmiş mahkûmiyet kararları, mahkemece, hangi hükümlü ve hangi cezanın infazına ilişkin olduğu açıkça belirtilmek suretiyle Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.*
>
> *(2) Cumhuriyet Başsavcılığınca infaz defterine kaydedilen ilâmdaki cezanın süresi gözetilerek hükümlü hakkında çağrı kâğıdı veya yakalama emri çıkarılır.*
>
> *(3) Çağrı kâğıdı, hükümde gösterilen adrese tebliğ edilir. Hükümlü, adres değişikliklerini mahkemeye veya Cumhuriyet Başsavcılığına bildirmekle yükümlüdür. Aksi hâlde hükümde gösterilen adreste yapılan tebligat geçerlidir.*
>
> *(4) Hükümlüye, Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen ceza infaz kurumuna alındığı ve salıverileceği tarih ile ceza süresini ve cezanın hangi hükme ilişkin bulunduğunu belirten bir belge verilir."*

**IV. İNCELEME VE GEREKÇE**

**A. İlk İnceleme**

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan05/02/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilininistemi üzerine mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

**B. Esasın İncelenmesi**

11. Raportör-HâkimGülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, davacının hükümlü olarak bulunduğu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda geçirdiği infaz sürecinde hatalı müddetname düzenlenmesi nedeniyle 20/01/2014 tarihinde tahliye olması gerekirken 31/08/2016 tarihinde tahliye edildiği ve yaklaşık 2 yıl 8 ay haksız ve hukuki dayanaktan yoksun olarak özgürlüğünden mahrum edilerek hürriyetinin mevzuata aykırı olarak kısıtlandığı iddiası ile uğranılan zararın giderilmesi istemiyle açılmıştır.

13. Müddetname 5275 sayılı Kanunu'nun 20/4. maddesinde tanımlanmıştır. Madde hükmü uyarınca bu belgede hükümlünün ceza infaz kurumuna alındığı tarih, salıverileceği tarih, ceza süresi ve infaz olunan cezanın hangi hükme ilişkin olduğunu gösteren belgeye denir. Hükümlü ceza infaz kurumuna alınırken yukarıda belirtilen şartlara uygun olarak düzenlenen belgenin hükümlüye tebliğ edilmesi gerekmektedir.

14. Olayda; davacı iddiası, yukarıda hükümlerine yer verilen 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun 4. maddesinde yer alan *"...Hükümlülerin cezalarının infazı ..."* işlemine ilişkin olup, bu şikayetleri incelemenin ve karara bağlamanın İnfaz Hâkimliğinin görevinde olduğu düzenlemesine istinaden, bu konulardaki şikayetlere bakmakla adli yargı yerinin görevli olduğu belirlendiğinden, aynı şikayetten kaynaklanan tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılacağı, ancak; Uyuşmazlık Mahkemesinin adli yargı içerisinde hangi yargı merciinin bu davalara bakmakla görevli olduğu hususunda karar verme yetkisi bulunmadığı gözetildiğinde, bu belirlemenin ilgili yargı kolunun kendi içerisinde yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Malatya 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 13/12/2016 tarih ve E.2016/291, K.2016/403 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Malatya 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 13/12/2016 tarih ve E.2016/291, K.2016/403 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/02/2024tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rıdvan<br>GÜLEÇ | Nilgün<br>TAŞ | Doğan<br>AĞIRMAN | Eyüp<br>SARICALAR |
| | Üye<br>Ahmet<br>ARSLAN | Üye<br>Mahmut<br>BALLI | Üye<br>Bilal<br>ÇALIŞKAN |